

Тетяна Остапенко

кандидат економічних наук

*(Дніпропетровський державний
університет внутрішніх справ)*

ВЕРХОВЕНСТВО ПРАВА У БОРОТЬБІ З КОРУПЦІЄЮ

Фундаментальним принципом права є верховенство права.

Принцип верховенства права є основою для сталого розвитку суспільства та охоплює практично всі аспекти життя громадян України: від безпеки особистості, права власності та розв'язання конфліктів – до ефективної боротьби з корупцією [1, 2].

Корупція заохочує і поглиблює соціальну нерівність, порушує довіру до держави, її інститутів і уряду в цілому. Нарешті, в крайніх випадках корупція може становити загрозу для самої демократії.

Одна з поширених форм корупції є зловживання владою для особистої вигоди. Загалом корупція – це інклюзивне зловживання службовим становищем щоб забезпечити користь собі або третій стороні.

Для того, щоб здійснити ефективні довгострокові національні реформи, необхідною умовою для цього має стати реальна політична воля для протидії їй. На практиці це означає обізнаність з проблемами корупції на політичному рівні в порядку пріоритетності виділення ресурсів на боротьбу з корупцією. Іншими словами, мова йде про верховенство права у боротьбі з корупцією.

Для того, щоб боротися з корупцією, необхідно розуміти рівень корупції і її форми в конкретній країні, визначати сектори високого ризику та відповідні фактори, що сприяють корупції.

Щоб мінімізувати корупцію в країні, звичайно, найголовніше це забезпечити прозорість і підзвітність всіх процесів. Забезпечити чесність через вибори, прозорість і підзвітність на основі політичних партій. Механізм фінансування в цьому питанні також є надзвичайно важливим аспектом.

Ефективне покарання, притягнення до відповідальності за корупцію, правильне провадження та послідовне застосування стримуючих вироків за корупційні кримінальні дії є вирішальними факторами для стримування корупції. Ефективний юридичний захист викривачів, наявність свідомого громадянського суспільства є необхідними для успішної боротьби з корупцією.

Відповідні політичні заходи у кожній країні різні. Зокрема, судочинство повинне функціонувати незалежно і неупереджено, щоб показати бажання та спроможність розслідувати та карати корупційні злочини [3]. Здатність судової влади застосовувати стримувальні кримінальні санкції відіграє важливу роль у стримуванні корупції і є чіткою ознакою того корупція не допускається.

Корупцію можна зменшити, коли реально зміниться правова культура

державного сектора всіх інституцій і суспільства в цілому. Простого ухвалення законодавства або адміністративних заходів буде недостатньо. Але з ефективним і стійким впровадженням обох цих речей для боротьби з корупцією суттєво має покращитися ситуація в країні. Іншими словами, мова йде про верховенство права у боротьбі з корупцією.

1. Користін О. Є. Посполітак А. І. Загальні підходи до визначення корупційних злочинів у сфері службової та професійної діяльності працівників органів внутрішніх справ. *Право і суспільство*. 2014. № 2. С. 170–176.

2. Корупція: теоретико-методологічні засади дослідження / керівник авт. кол. доц. І.О. Ревак. Львів: ЛьвДУВС, 2011. 220 с.

3. Кубецька О. М., Остапенко Т. М. Зарубіжний досвід протидії корупції та його імплементація у вітчизняний простір для забезпечення фінансово-економічної безпеки України. *Дискусійні питання застосування антикорупційного законодавства : матеріали II Міжнар. наук.-практ. конф.* (м. Дніпро, 17 листопада 2020 р.). Дніпро : ДДУВС, 2020. С. 43-45.

Олена Орлова

кандидат юридичних наук, доцент

Дар'я Романченко

здобувач вищої освіти

*(Дніпропетровський державний
університет внутрішніх справ)*

ВЕРХОВЕНСТВО ПРАВА ЯК ОСНОВА СИСТЕМИ ЄВРОПЕЙСЬКИХ ЦІННОСТЕЙ ТА ПРАВОПОРЯДКУ

Верховенство права, як невід'ємний елемент системи цінностей, що становить основу сучасної європейської правової системи, належить до тріади принципів спільного надбання європейських народів разом із такими компонентами, як реальна демократія і права людини.

Система верховенства права є одним із основних елементів загальних принципів конституційного ладу всіх сучасних демократичних держав. Вона походить від усіх загальних принципів права; як дорогоцінний сплав ідеалів справедливості, рівності, свободи та гуманізму; верховенство права створює правильний образ правової системи та визначає умови, які дозволяють цьому образу стати реальністю [1].

У системі інституційного забезпечення «верховенства права» особливу роль, як правило, відводять судовій владі, особливо щодо конституційного та адміністративного видів судочинства. Ці два види судочинства покликані забезпечити узгодженість усієї правової системи в умовах співіснування колізійних норм, завдяки чому досягнуто ефективність верховенства права